

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 212. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeeventyr07val-shoot-idm139890595478880/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

152.12 *fornemmet*] fornemmet, anet.

153.5-6 *Jord i Jorden*] jvf. begravelsesritualet: »til jord skal du blive.«

155.4 *magtede*] magtede. – **6** *men her havde Taarrene frit Løb*] muligvis en betydning til folketroen: »Man maae ei græde over den Døende og allermindst lade falde Taarer derpaa, thi da kan han ei faae Roc i Graven« (Thiele! III 105), jvf. ndf. 156.21f.

158.15 *Guds Villie er altid den bedste*] A.s forsynstro, se n.r. III 41.24.

Gaardhanen og Veirhanen

Gaardhanen og Veirhanen tryktes første gang i NEH 4-60, der udkom 9.12.1859.

På den alfabetiske liste over eventyr, som kunne skrives, udarbejdet af A i foråret 1859, står under G: »Gaardhanen« (ovf. s. xiii). Når Topsøe-Jensen under den nærmere gennemgang af listen imidlertid antager, at *Gaardhanen og Veirhanen* nok er skrevet kort før, han læste det op i Studenterforeningen 12.11.1859 sammen med flere andre af hæftets eventyr (HCA 253), skyldes det sandsynligvis, at han endnu ikke har kendt et brev fra A til Helene Balling dateret Basnæs 12.6.1859, hvori det hedder: »Her fra den landlege Stillehed er ikke meget at fortælle, jeg maatte da skrive op hvad Gjøgen fortalte, hvad Lærke og Nattergal sang, men det glemmer jeg til Eventyrene, et saadant om »Veirhanen og Gaardhanen« har jeg skrevet herude« (udtrykt; Laage-Petersens Samling Ms. 239 KB).

Rubow (140), som henregner eventyret til gruppen af A.s fabler, mener, at gårdhanen, og veirhanen måske med, kunne være rettet mod J.L. Heiberg og den heibergske kreds' selvtilstrækkelighed, ligesom tilfældet havde været med papegøjen i *Lykkens Katosker* (I 233f) og *Boghunden* (I 187f) (Rubow 160).

159.15 *svæder Spanskgrøn*] irrer fordi den er af kobber.

160.5 *Skrullen*] skrulten, maven. – **11-12** *til Omgang*] til at have omgang med. – **35** *basiltisk*] iflg. da. folketro et uhyre i skikkelse af en slange med hanehoved, som dræber folk alene ved sit blik; jvf. Thiele² II 300. – **37** *allerhønsogaards*] jvf. »allerhelvedes«.

161.6 *Vindag*] egl. ubefrugtet, ufrugtbart æg; her tillige ordspil på veirhanens funktion som vindfløj.